

Νέες Απεικονιστικές Μέθοδοι στην Απεικόνιση του Μυοσκελετικού Συστήματος

☐ PET/CT

$^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT imaging

Γεώργιος Ζ. Παπαδάκης, MD, MPH, PhD

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ
ΕΝΩΣΗ
ΥΓΕΙΑΣ

2

**ΘΕΡΙΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟΥ**

“BACK TO BASICS”

www.ssmr-2018.gr

**29 ΙΟΥΝΙΟΥ
-
1 ΙΟΥΛΙΟΥ
2018**

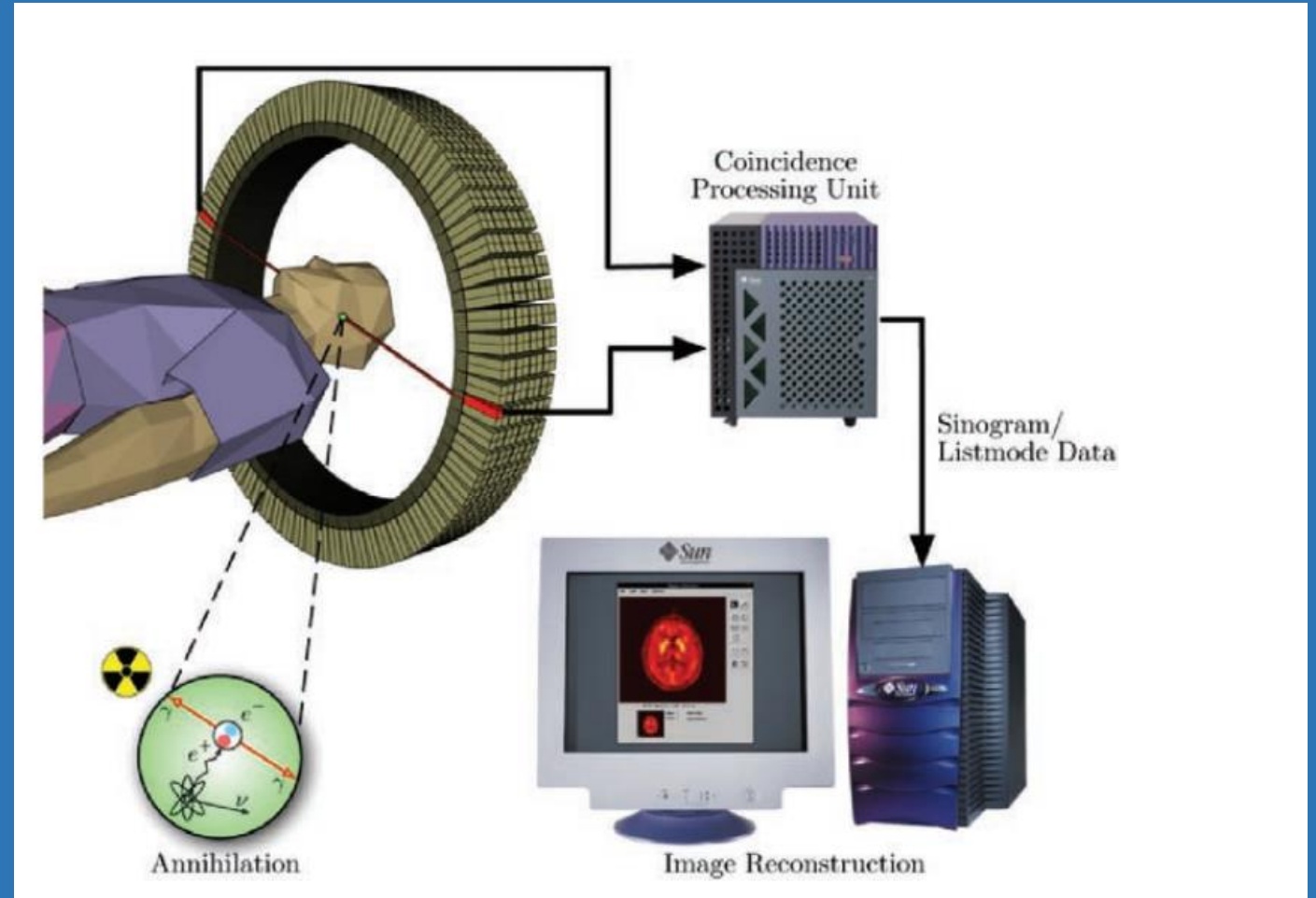
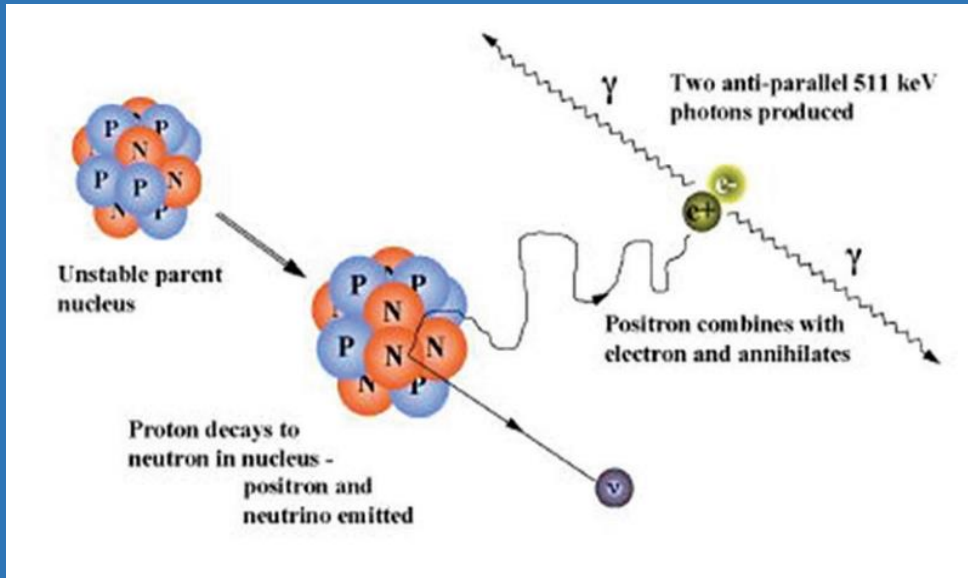
**ΗΡΑΚΛΕΙΟ
ΚΡΗΤΗΣ
Ibis Styles
Heraklion
Central**

Συνδιοργανωτές:
Ρευματολογική Κλινική ΠΓΝΗ
Εργαστήριο Ιατρικής
Απεικόνισης ΠΓΝΗ
Department of Radiology-
University of Amsterdam

(Χορηγούνται 22 Μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης
(CME-CPD credits))

Αρχές Ποζιτρονικής Τομογραφίας (PET Physics)

Φαινόμενο εξαΰλωσης

Σκελετική Απεικόνιση με Φθωριούχο Νάτριο ($^{18}\text{F-NaF}$)

- ✓ Εγκεκριμένο από FDA (1972)
- ✓ Κύκλοτρο
- ✓ Μετασηματίζεται σε ^{18}O μέσω εκπομπής ποζιτρονίων
- ✓ Ακτινοβολία γ ενέργειας 511 keV
- ✓ μέγιστης ενέργειας 633 keV (96.73%) και ηλεκτρονικής σύλληψης (3.27%).
- ✓ Παρόμοιος Μηχανισμός Πρόσληψης με $^{99\text{m}}\text{Tcmethylenediphosphonate}$ (MDP)
- ✓ Αμελητέα επίπεδα σύνδεσης με πρωτεΐνες του ορού
- ✓ Ταχεία κάθαρση
- ✓ Ρ/Φ εκλογής για λειτουργική απεικόνιση νοσημάτων των οστών

$^{18}\text{F-NaF}$ vs $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$

Table 1: Comparison of $^{18}\text{F-NaF}$ and $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$ as Bone Imaging Agents

Parameter	$^{18}\text{F-NaF}$	$^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$
Protein binding	Minimal plasma binding	Varies from 25% at administration to 70% at 24 h
Spatial resolution	Higher resolution of PET systems	Lower resolution of gamma cameras
Half-life	110 min	6 h
First-pass extraction	Nearly 100%	60%–70%
Clearance from blood	Fast, results in improved bone-to-background ratio	Slower
Time from injection to imaging (h)	0.5–1.5	3–4
Capability for dynamic imaging	Limited	Dynamic (three-phase) bone scintigraphy

$^{18}\text{F-NaF}$ vs $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$

Radiation Dosimetry

Injected dose

10 mCi $^{18}\text{F-NaF}$

25 mCi $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$

Effective dose

8.9 mSv (0.89 rem)

5.3 mSv (0.53 rem)

CT → localization and attenuation correction: 3.2 mSv

$^{18}\text{F-NaF}$ PET CT

12.1 mSv

Ουροδόχος Κύστη

0.089 rem/mCi

vs

$^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$ SPECT/CT

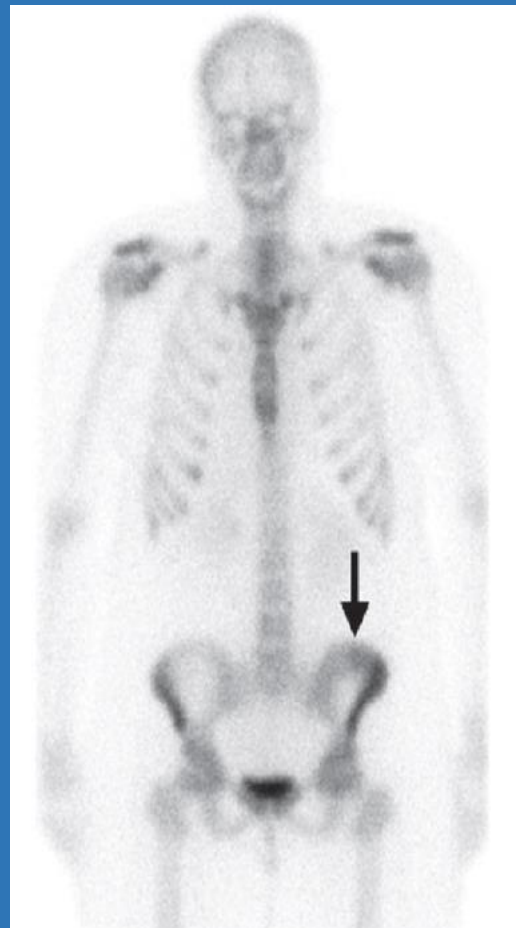
8.5mSv

Επιφάνεια των Οστών

0.021 rem/mCi

$^{18}\text{F-NaF}$ vs $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$

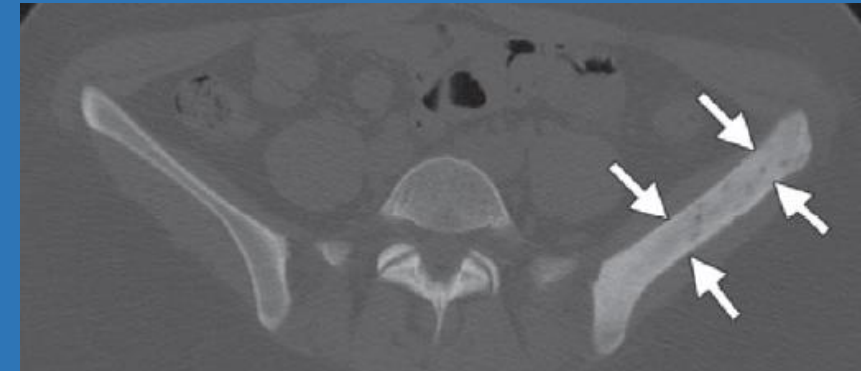
$^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$

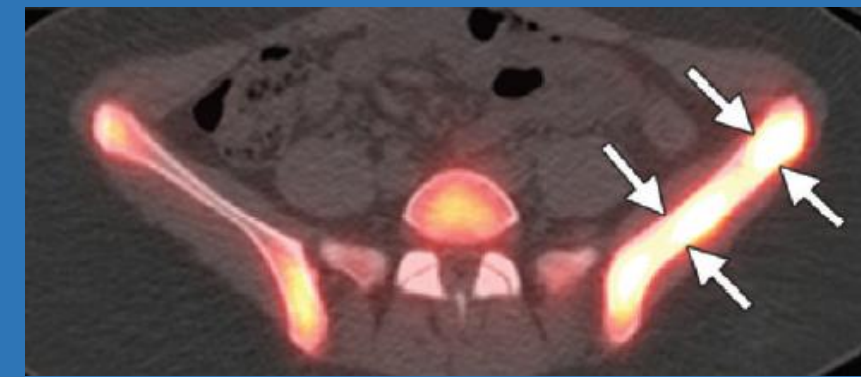
$^{18}\text{F-NaF}$ MIP

CT

$^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT

- ❑ 25-ετών γυναίκα με από μηνών πόνο στην πύελο & ισχίο (AP).
- ❑ $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$ → Πιθανή ασύμμετρή πρόσληψη στο άνω τμήμα της AP λαγόνιας ακρολοφίας.
- ❑ $^{18}\text{F-NaF}$ → Παθολογική πρόσληψη στο AP λαγόνιο.
- ❑ CT & $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT → Οστεοσκλήρυνση και επέκταση.
- ❑ Βιοψία → Οστική ανακατασκευή και αντιδραστικό μυελός, χωρίς ενδείξεις κακοήθειας.

Σκελετική Απεικόνιση με $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT

Ανίχνευση Οστικών Μεταστάσεων

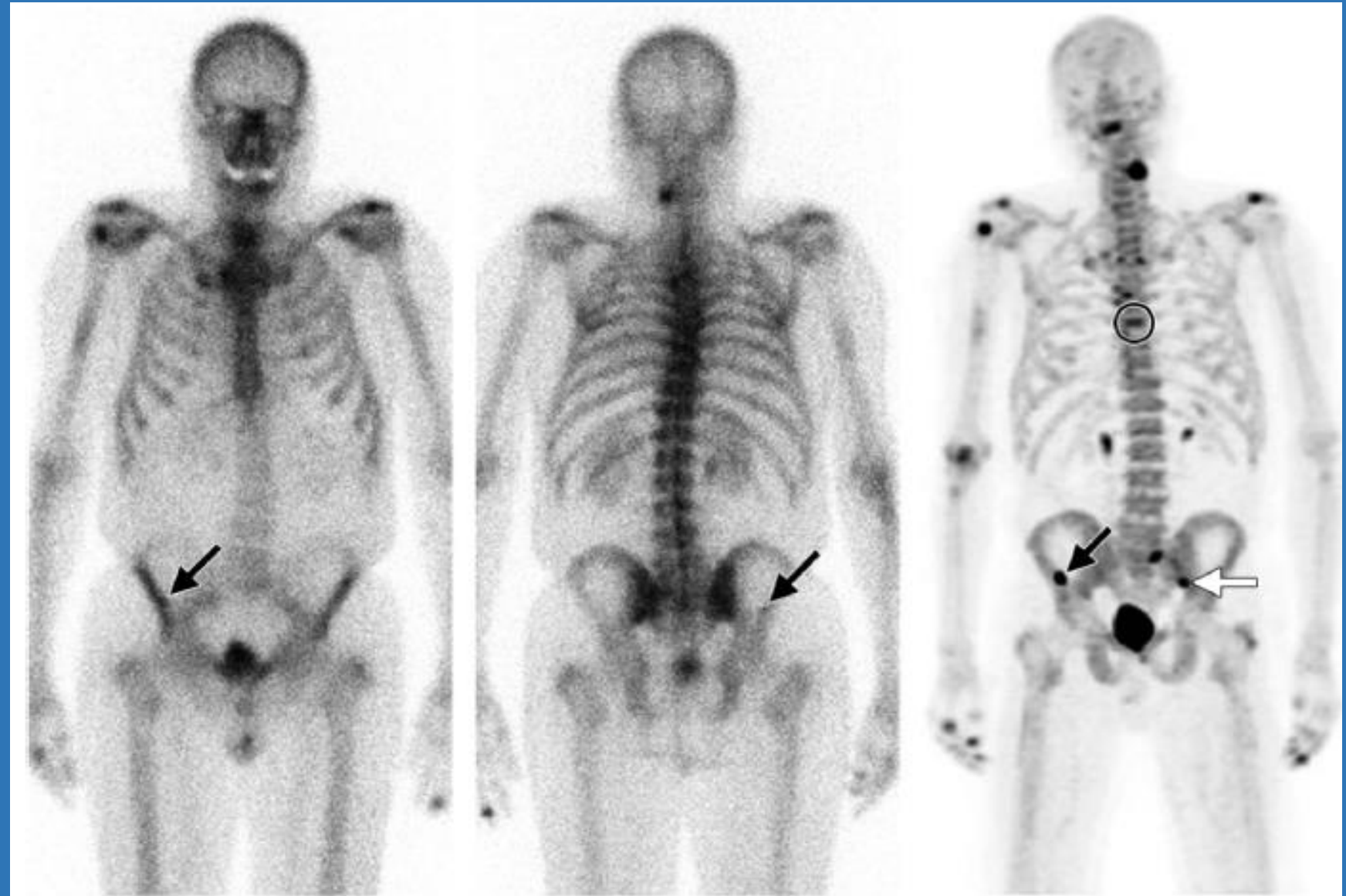
☐ Καρκίνος Προστάτη, Μαστού, Πνεύμονα

	Sensitivity	Specificity
$^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$ planar images	70%	57%
$^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$ SPECT/CT	92%	82%
$^{18}\text{F-NaF}$ PET	100%	62%
$^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT	100%	98%

Σκελετική Απεικόνιση με $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT

Ανίχνευση Οστικών Μεταστάσεων

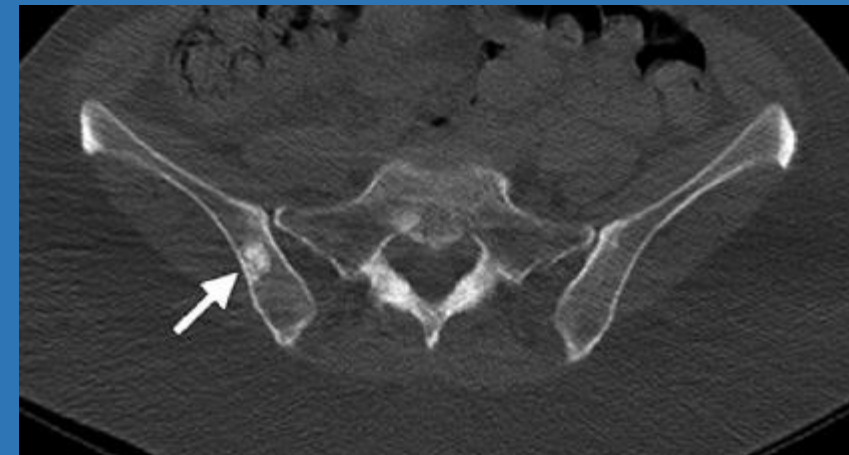
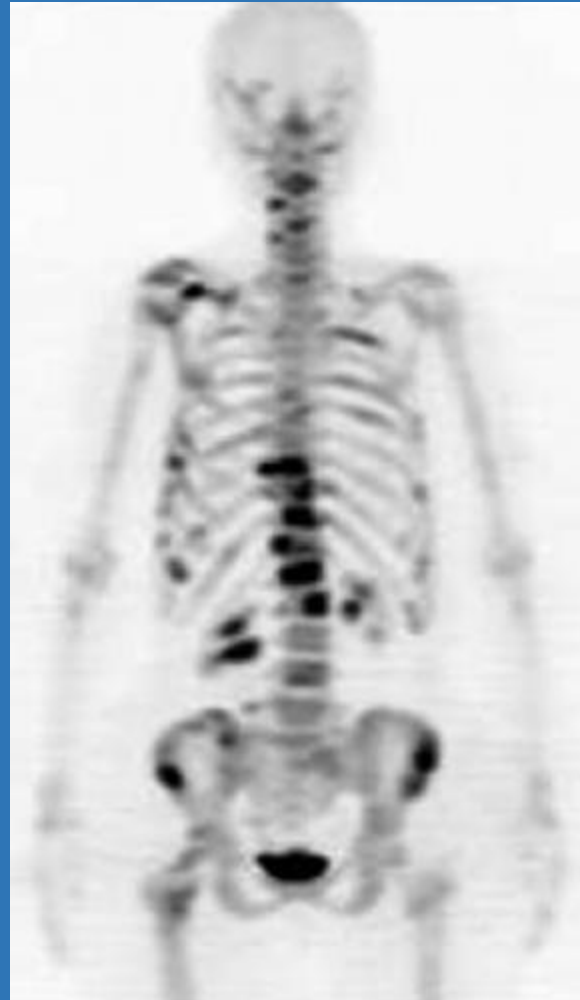
- ❑ 77 ετών άνδρας με Ca προστάτη
- ❑ ↑ επίπεδα PSA
- ❑ $^{99\text{m}}\text{Tc-MDP}$ → ύποπτη βλάβη στη ΔΕ λαγόνια ακρολοφία
- ❑ $^{18}\text{F-NaF}$ PET MIP → ΔΕ λαγόνια ακρολοφία, στο σώμα του T7 και στην AP ιερολαγόνια άρθρωση

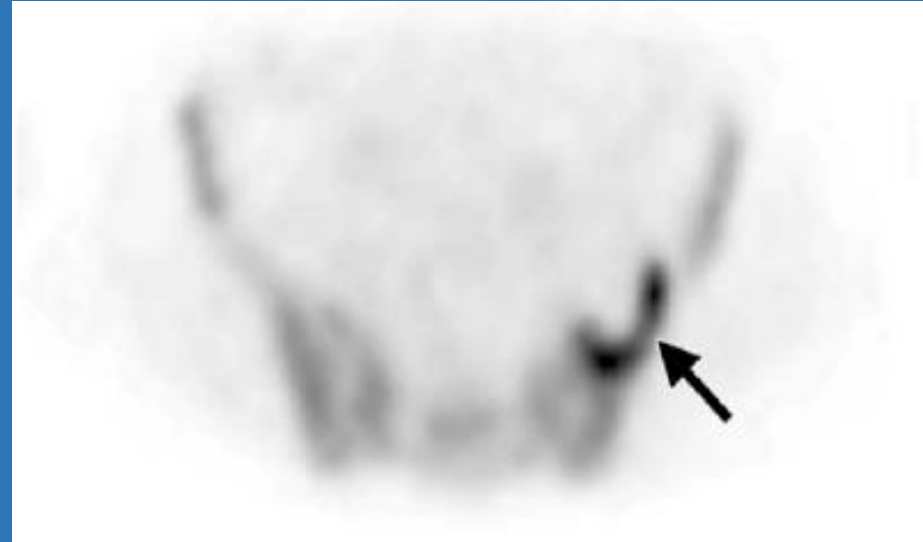
Ανίχνευση Οστικών Μεταστάσεων

- 59 ετών γυναίκα με Ca μαστού
- Παθολογική πρόσληψη του $^{18}\text{F-NaF}$ στη ΣΣ, πλευρές, ωμοπλάτη ΔΕ, και πύελο
- Οστεοβλαστικές αλλοιώσεις στο CT

Ανίχνευση Οστεολυτικών Μεταστάσεων

- 80 ετών γυναίκα με Ca μαστού
- Παθολογική πρόσληψη του $^{18}\text{F-NaF}$ στο AP λαγόνιο, με κεντρική φωτοπενική περιοχή, και περιφερικό δακτύλιο υψηλής πρόσληψης
- Οστεο-λυτική μεταστατική βλάβη στο CT

Ανίχνευση Οστεολυτικών Μεταστάσεων

- ❑ 16 ετών θήλυ με Ca νεφρού
- ❑ Παθολογική πρόσληψη του $^{18}\text{F-NaF}$ L2
- ❑ Οστεο-λυτική μεταστατική βλάβη στο CT

^{18}F -φθόριο δεσόξυ γλυκόζη (^{18}F -FDG)

Μόριο ^{18}F -Fluorodeoxyglucose

Το πιο ευρέως χρησιμοποιούμενο PET
ραδιοφάρμακο στην Ογκολογία

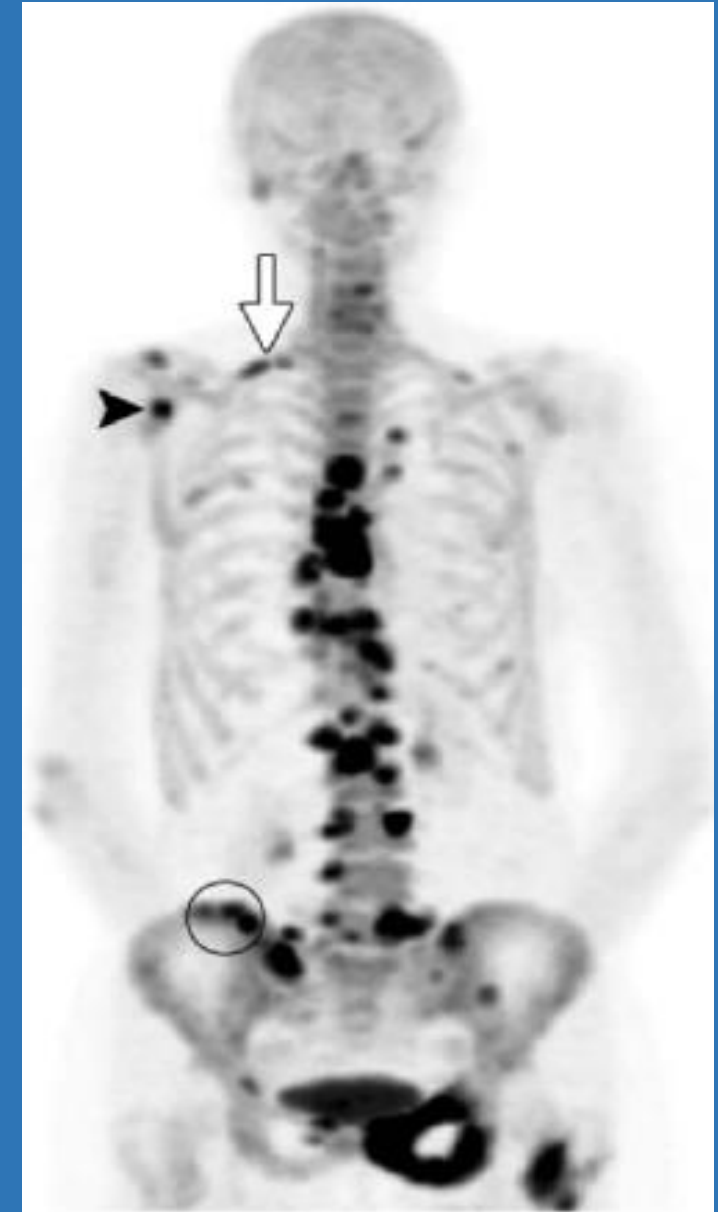
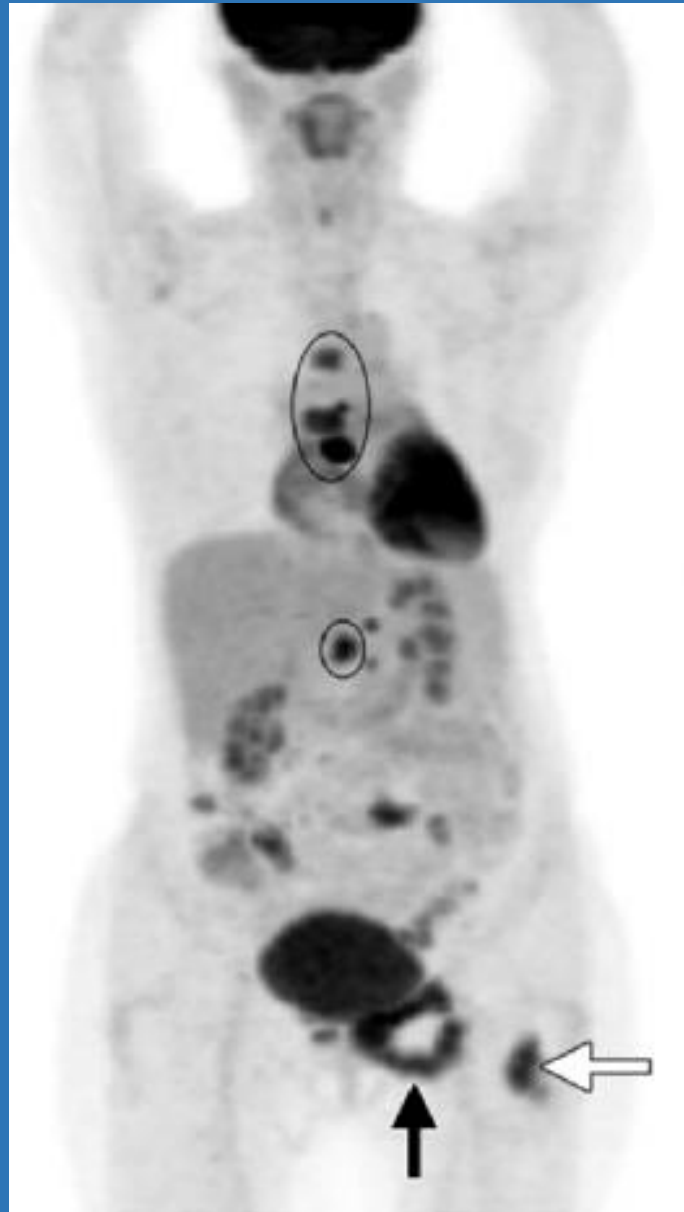
Υψηλή Ευασθησία ≠ Μη ειδικό

Φλεγμονώδη κύτταρα (ενεργοποιημένα μακροφάγα και οι ινοβλάστες),
χρησιμοποιούν τη γλυκόζη ως υπόστρωμα για την παραγωγή ενέργειας

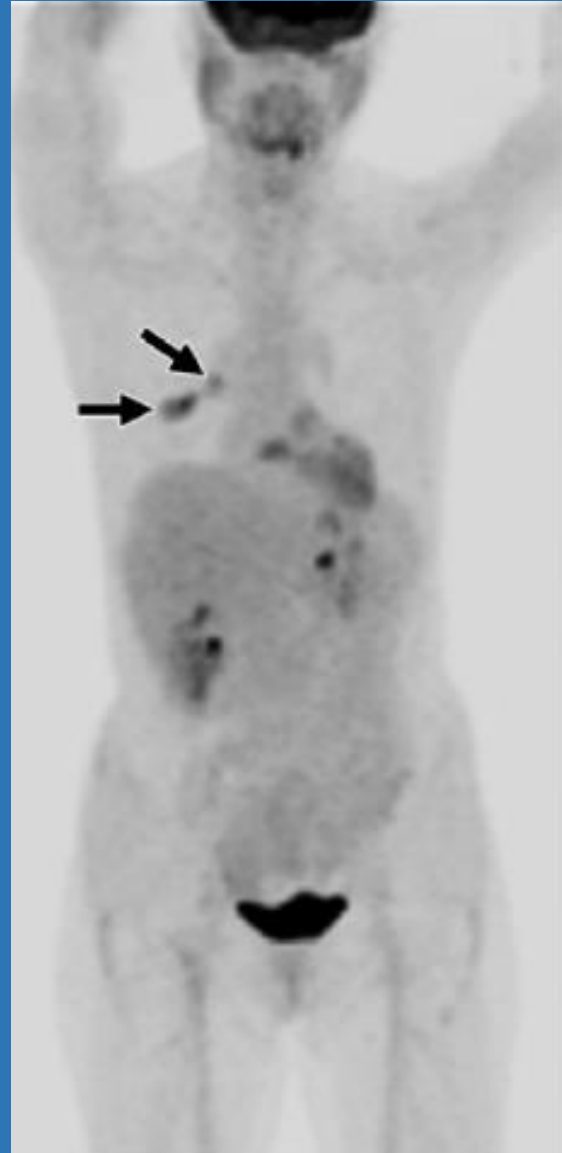
(FDG)

$^{18}\text{F}\text{-NaF}$ vs $^{18}\text{F}\text{-FDG}$

- 59 ετών γυναίκα με Ca
μαστού
- $^{18}\text{F}\text{-FDG}$ → ΘΜΣΣ,
ΟΜΣΣ, ισχίο AP,
μηριαίο AP
- $^{18}\text{F}\text{-NaF}$ → Ωμοπλάτη
ΔΕ, 1^η πλευρά ΔΕ,
λαγόνιο ΔΕ

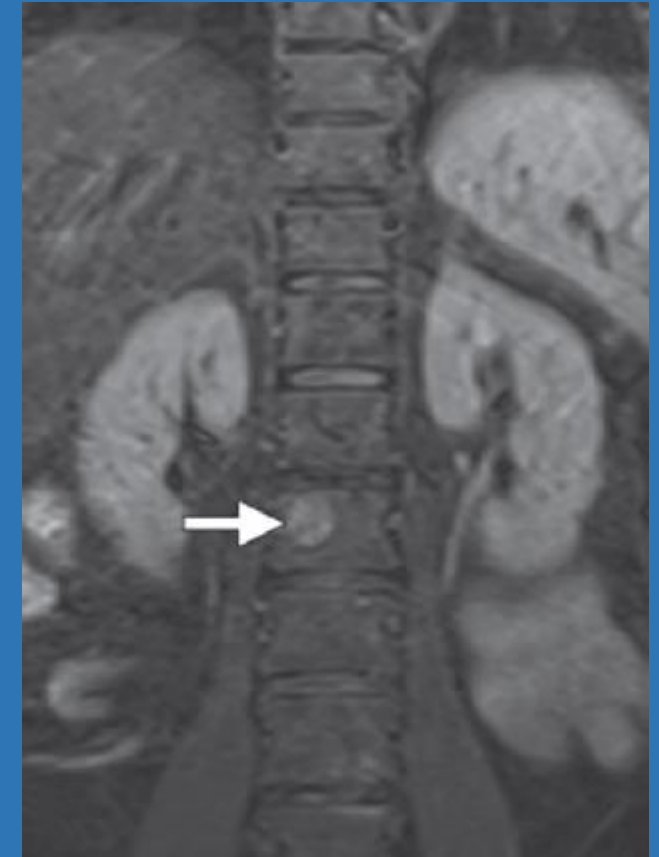
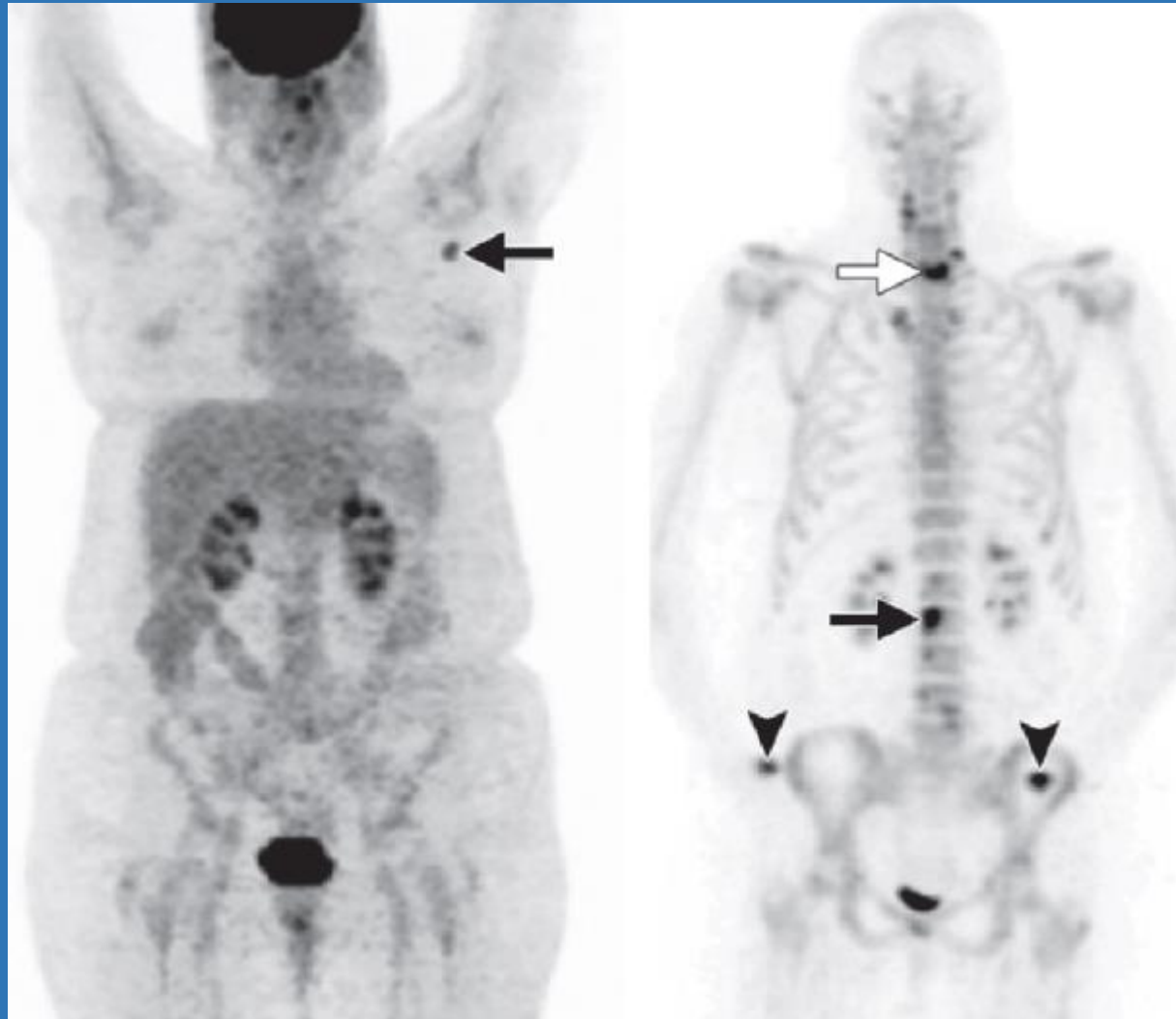
- ❑ 53 ετών γυναίκα με Ca πνεύμονα
- ❑ $^{18}\text{F-FDG}$ → Πρωτοπαθής μάζα στο ΔΕ μέσο λοβό & μετάσταση σε ΔΕ πυλαίο ΛΔ
- ❑ $^{18}\text{F-NaF}$ → T10, L1-L3, Λαγόνια ακρολοφία AP
- ❑ CT → Λυτική βλάβη στον T10

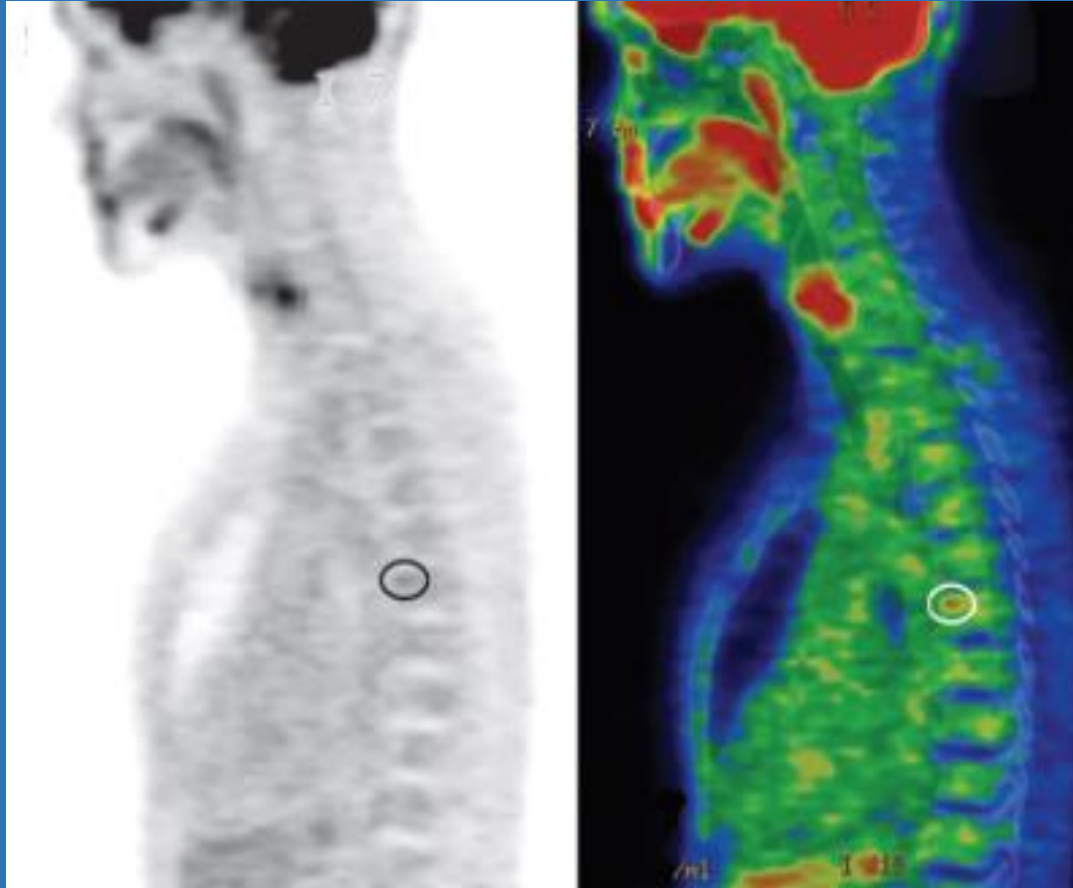
□ 61 ετών γυναίκα
με Ca μαστού

□ $^{18}\text{F-FDG}$ →
Μασχαλιαίος ΛΔ

□ $^{18}\text{F-NaF}$ → C7, L2

$^{18}\text{F-FDG}$

CT

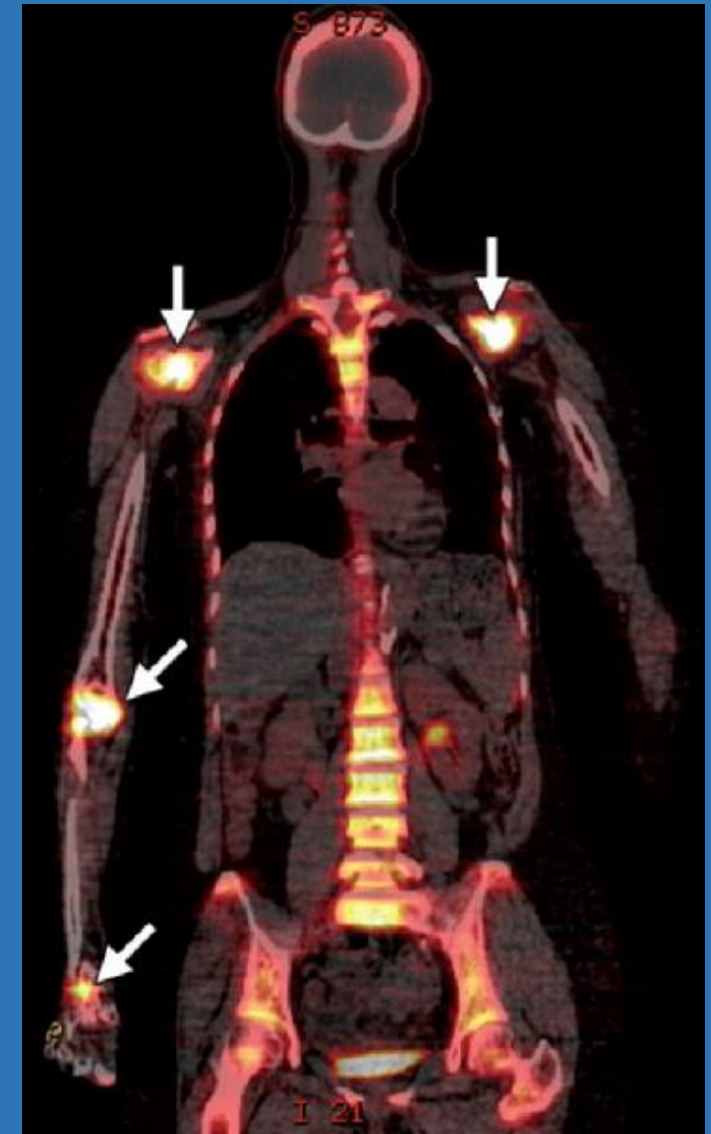
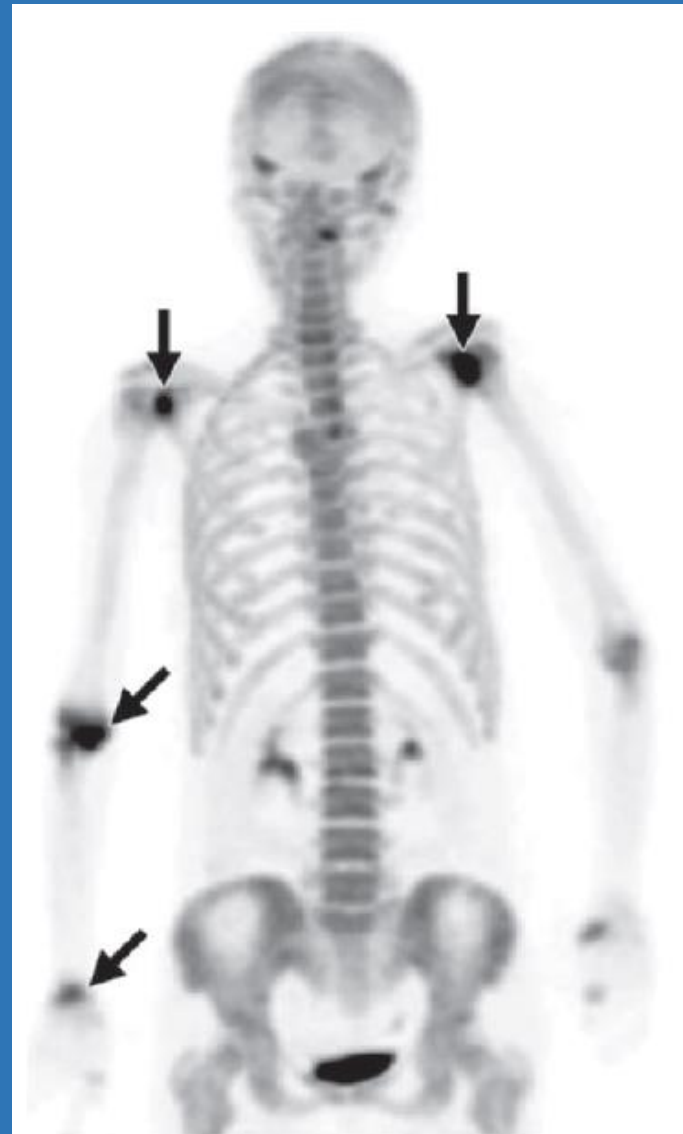

$^{18}\text{F-NaF}$

- 61 ετών
γυναίκα με Ca
μαστού
- Περιοχική
υπεραιμία
συνεπεία
ρευματοειδούς
αρθρίτιδας

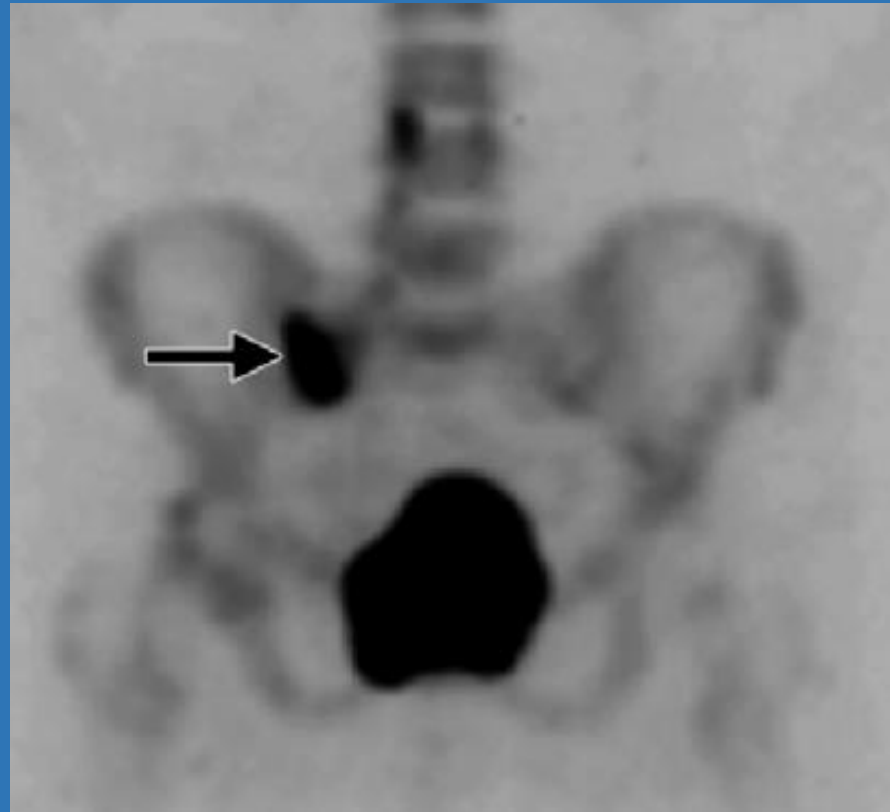
Σκελετική Απεικόνιση με ^{18}F -NaF PET/CT

- 47 ετών
γυναίκα με Ca
μαστού
- ^{18}F -NaF
PET/CT → T11
- Αιμαγγειώμα

Σκελετική Απεικόνιση με ^{18}F -NaF PET/CT

- 63 ετών γυναίκα με Ca μαστού
- ^{18}F -NaF PET/CT → Ιερό ΔΕ
- Κάταγμα

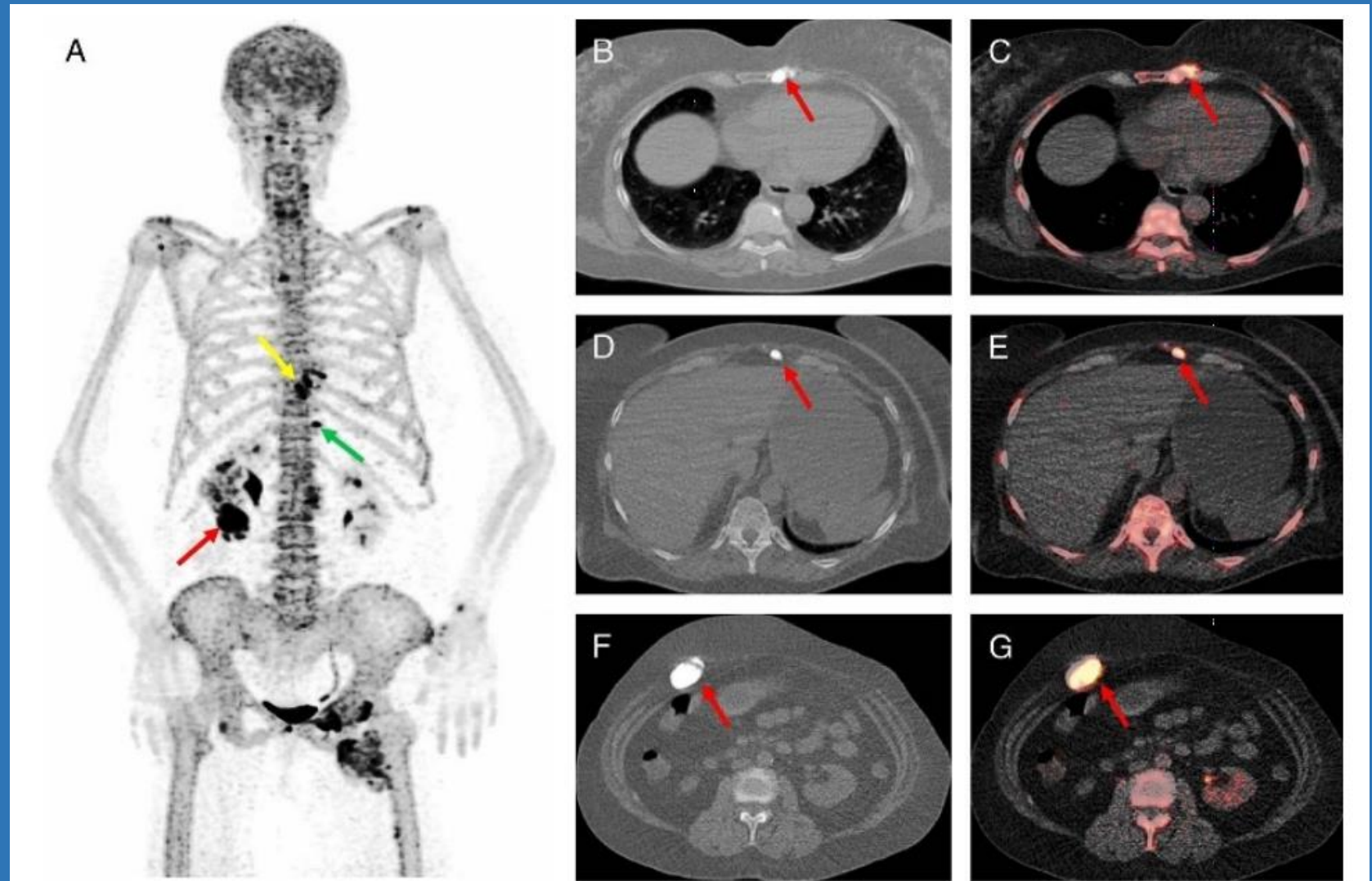

Σκελετική Απεικόνιση με ^{18}F -NaF PET/CT

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών

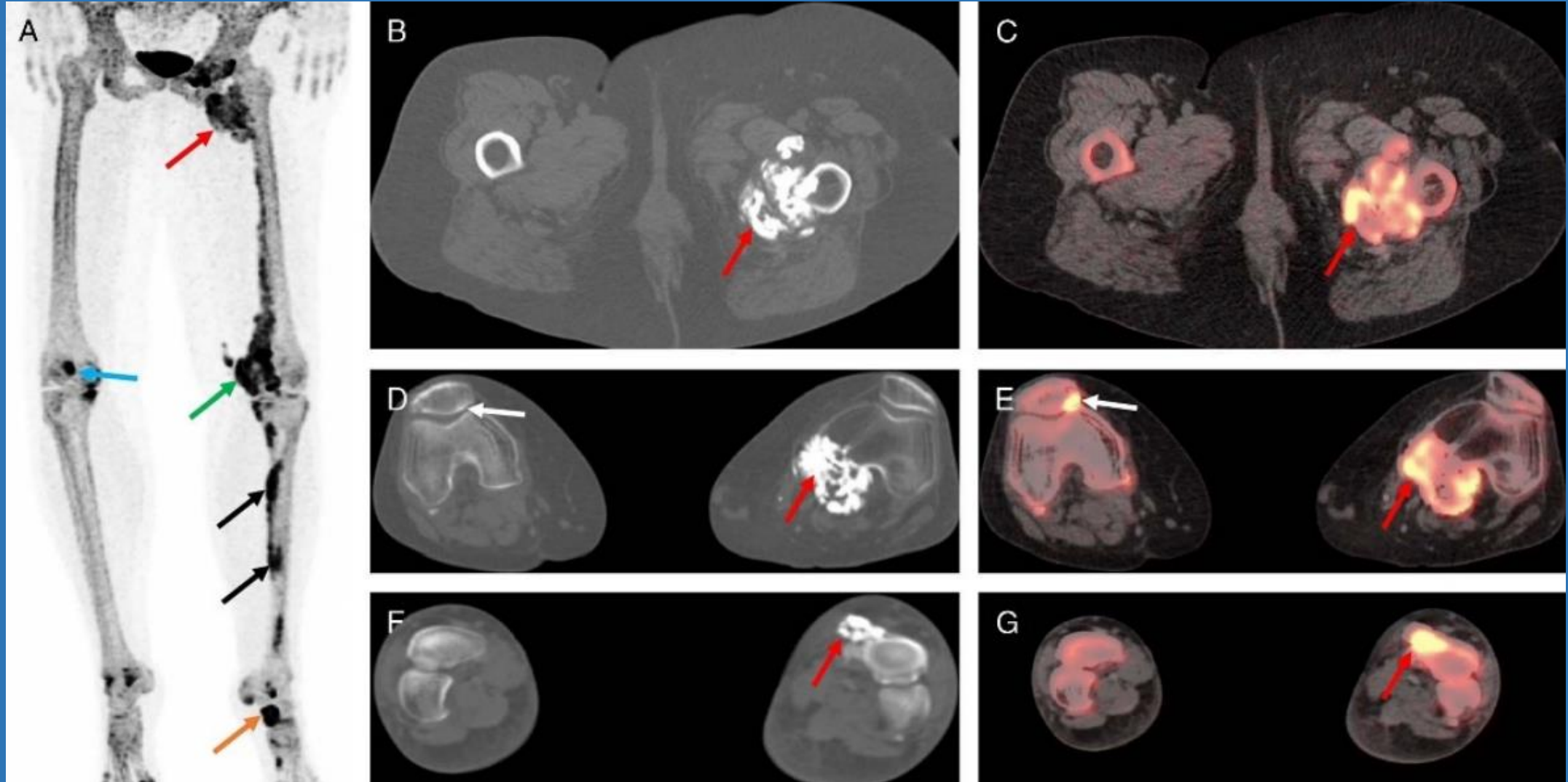
Καλοήγη Νοσήματα των Οστών Μελορεόστωση

- ❑ 67 ετών γυναίκα με μελορεόστωση
- ❑ Πολλαπλές βλάβες στο σκελετό και στα μαλακά μέρη

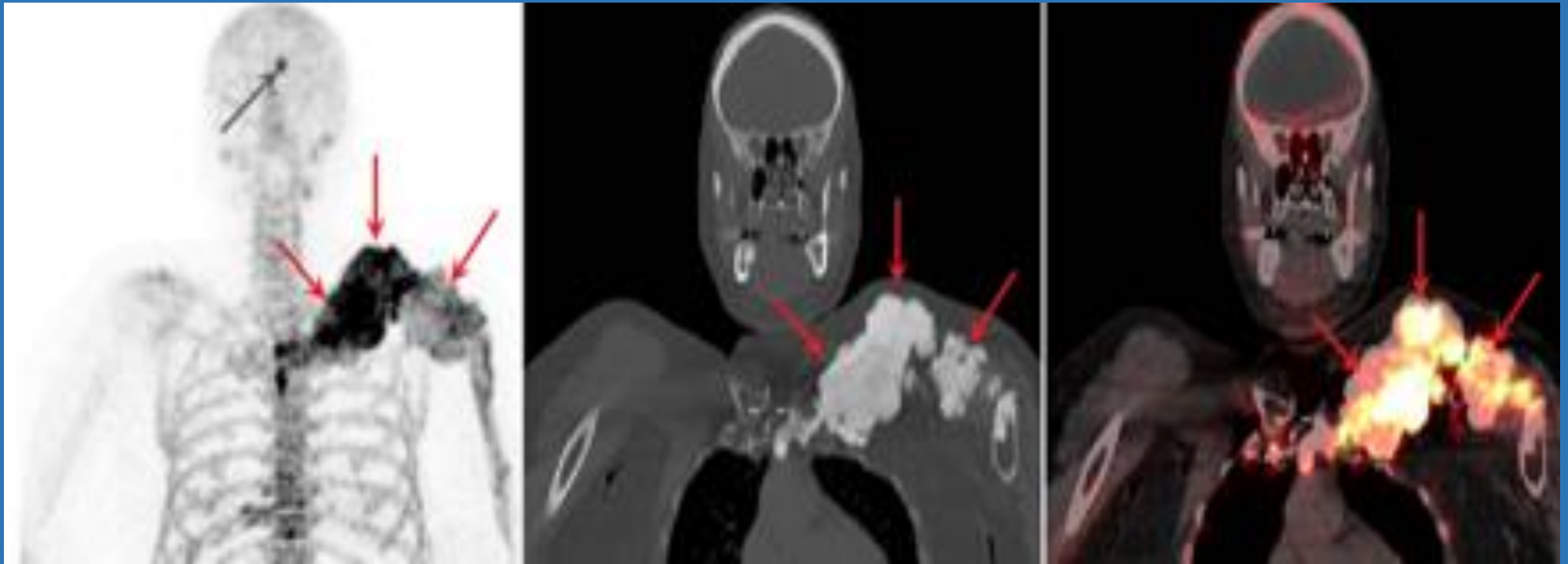
Σκελετική Απεικόνιση με $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών Μελορέοστωση

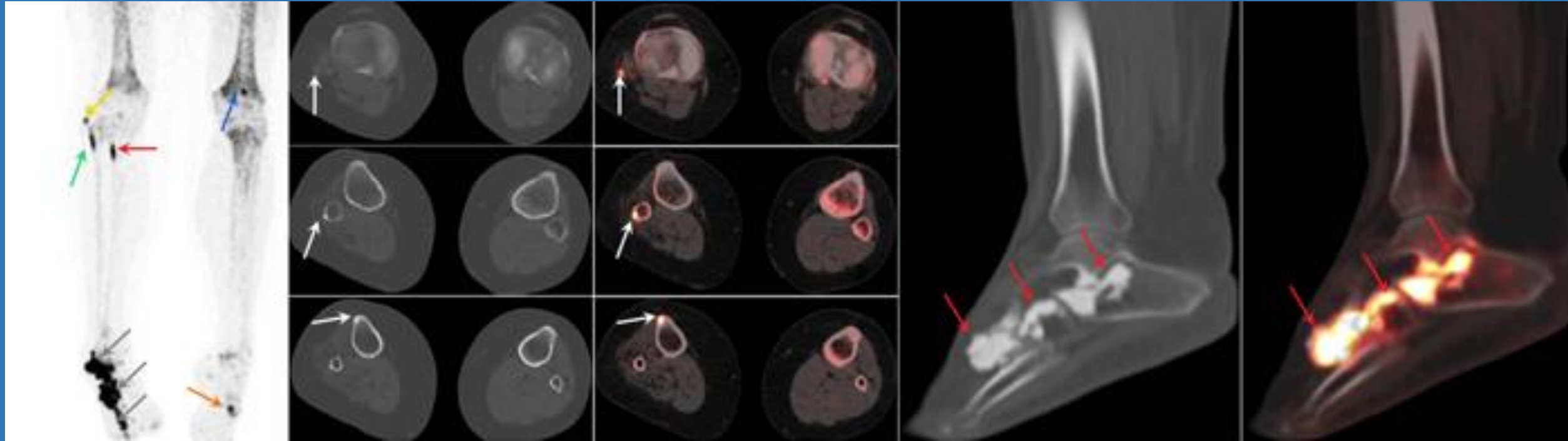
Σκελετική Απεικόνιση με ^{18}F -NaF PET/CT

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών
Μελορεόστωση

Σκελετική Απεικόνιση με ^{18}F -NaF PET/CT

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών
Μελορεόστωση

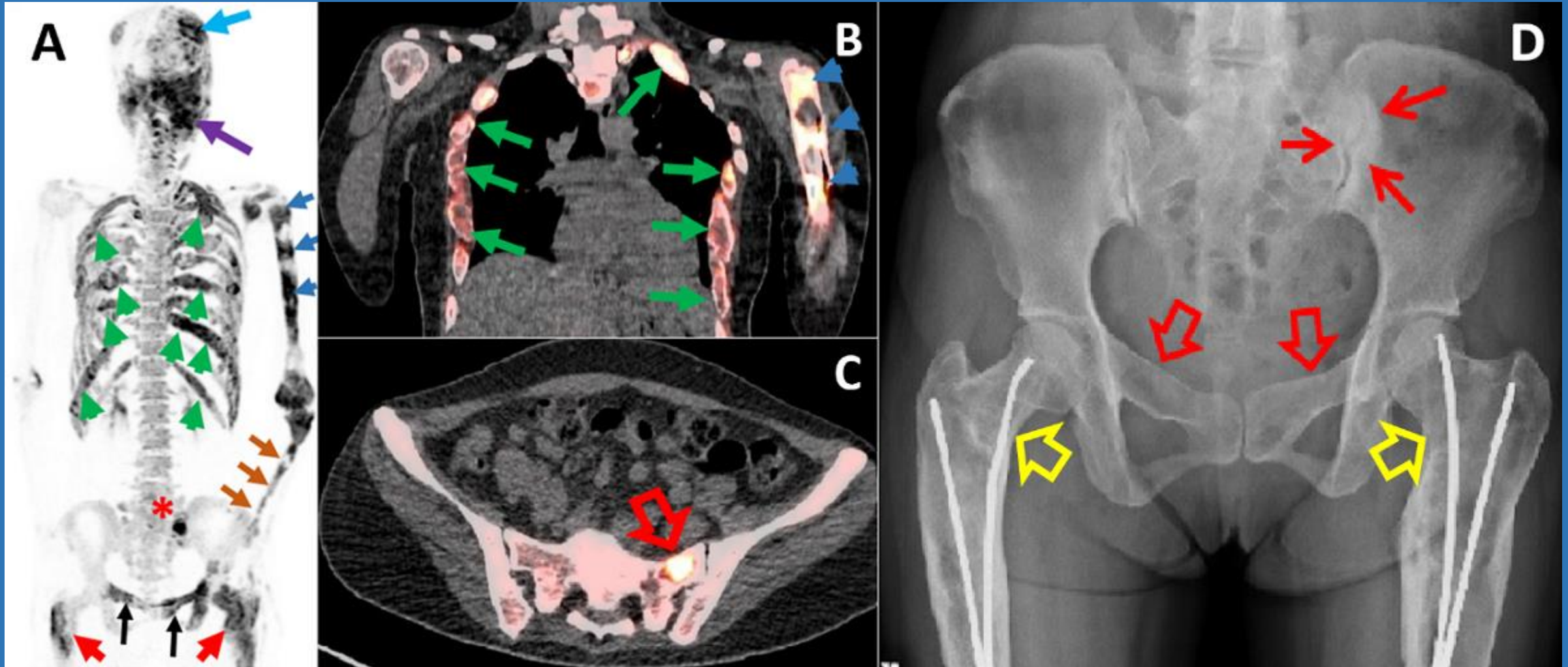

Σκελετική Απεικόνιση με $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT

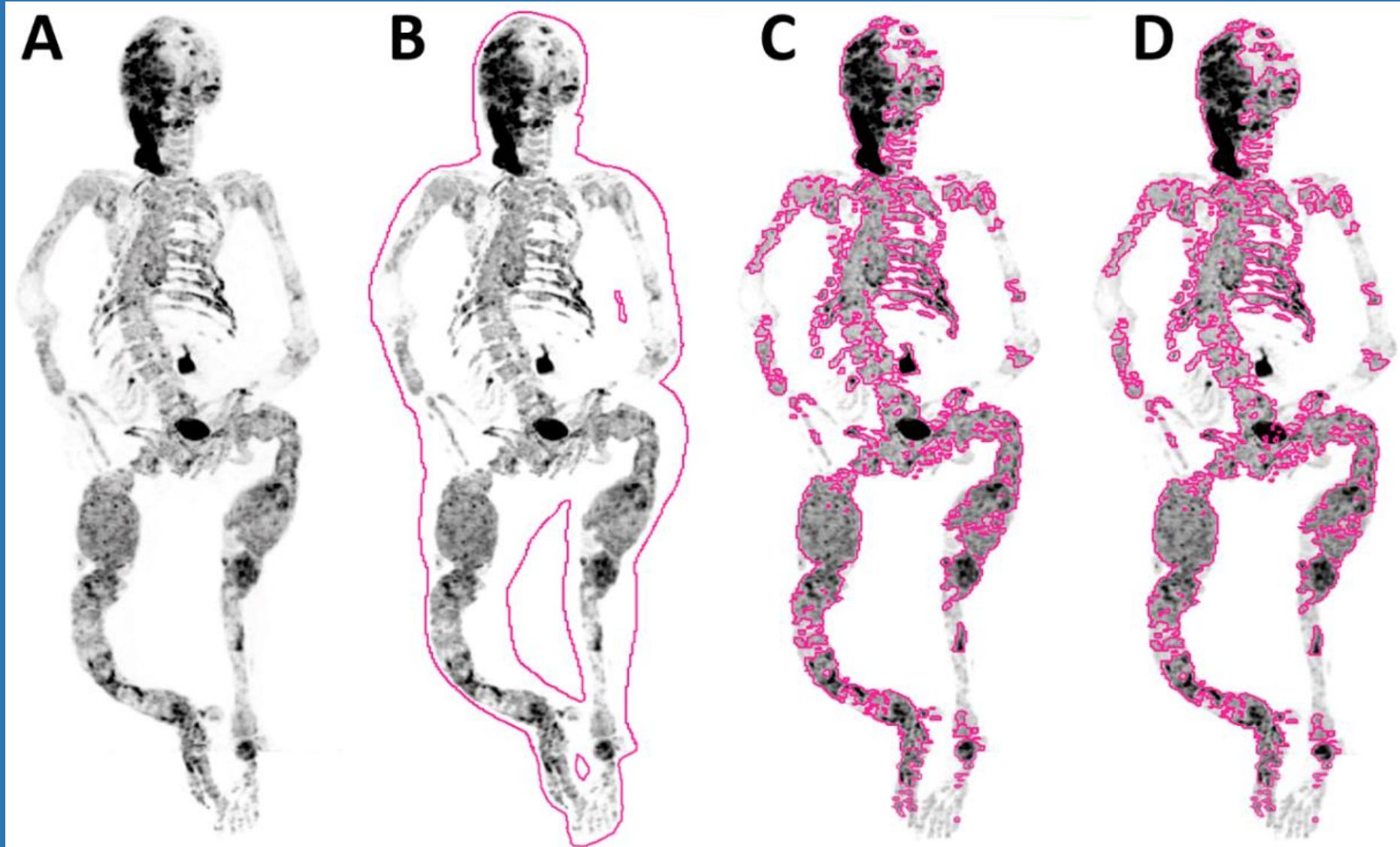
Καλοήθη Νοσήματα των Οστών
Μελορεόστωση

- Προοπτική Αξιολόγηση του $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT σε ασθενείς με μελορεόστωση.
- 30 ενήλικες χωρίς κληρονομική σύνδεση.
- Όλες οι σκελετικές και εξω-οστικές αλλοιώσεις παρουσίασαν έντονη πρόσληψη του $^{18}\text{F-NaF}$.
- Βλάβες με χαμηλή εξασθένιση στο CT προσελάμβαναν $^{18}\text{F-NaF}$ επιτρέποντας την ανίχνευση πρώιμου σταδίου βλαβών.

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών Ινώδης Δυσπλασία

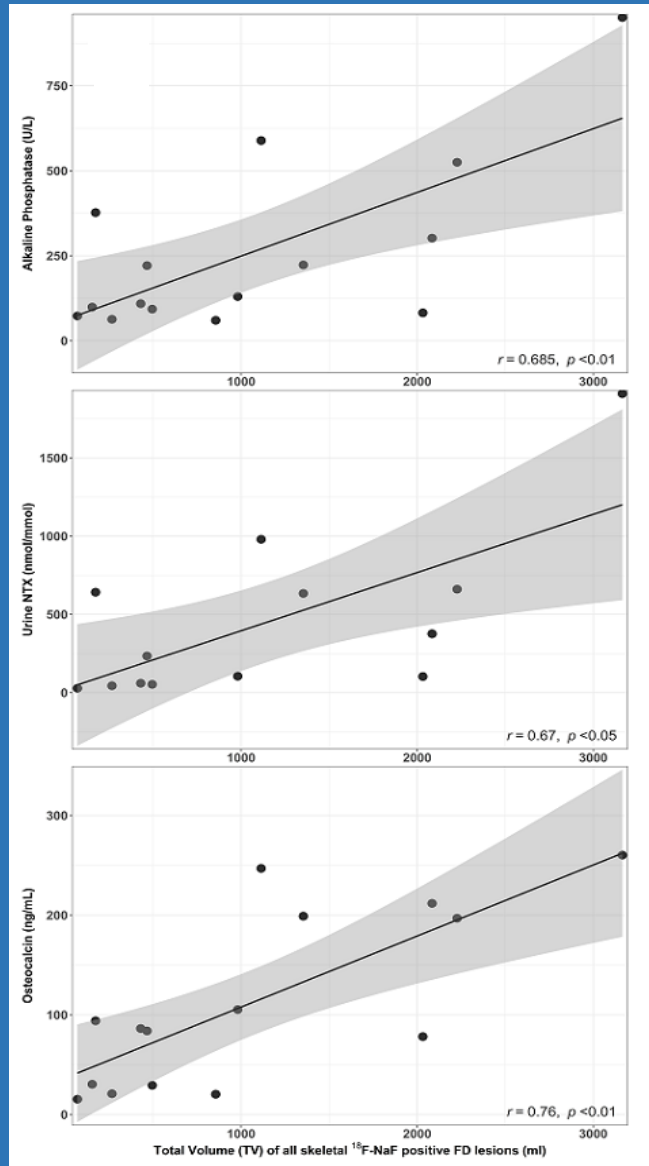

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών Ινώδης Δυσπλασία

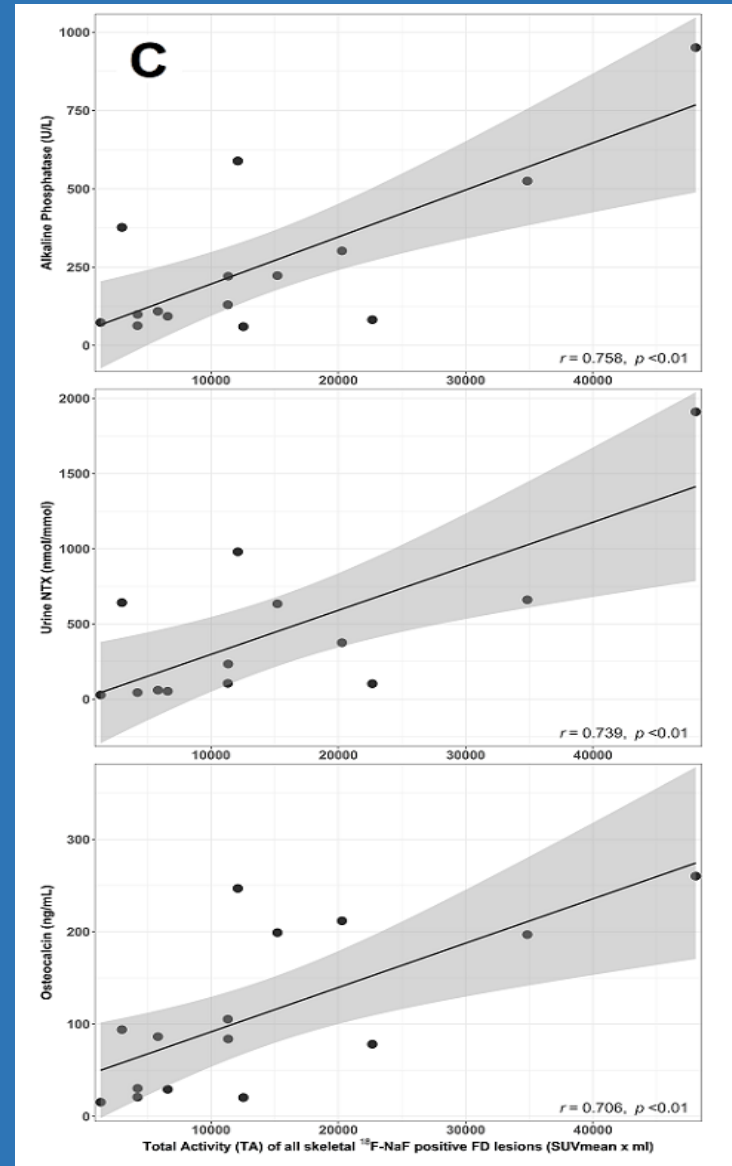

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών Ινώδης Δυσπλασία

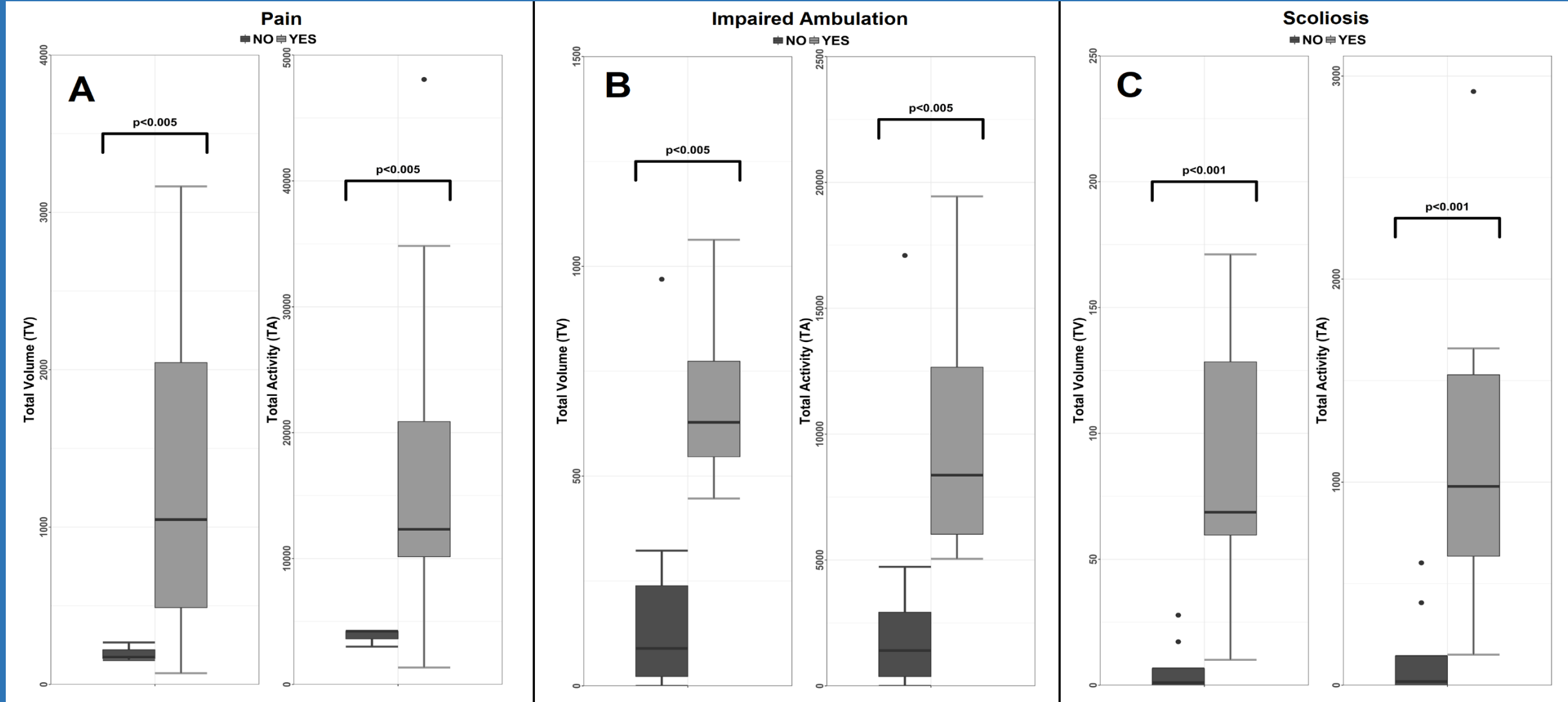
Total Volume (TV) of all $^{18}\text{F-NaF}$ avid FD lesions

Total lesions activity (TA), (TA = $\text{SUV}_{\text{mean}} \times \text{TV}$)

Καλοήθη Νοσήματα των Οστών Ινώδης Δυσπλασία

Σκελετική Απεικόνιση με ^{18}F -NaF PET/CT Συμπεράσματα

- ^{18}F -NaF → κύκλοτρο
 $^{99\text{m}}\text{Tc}$ -MPD → Γεννήτρια
- ^{18}F -NaF vs $^{99\text{m}}\text{Tc}$ -MPD
Περιορισμένες δυνατότητα για δυναμικές μελέτες
- ^{18}F -NaF PET/CT vs $^{99\text{m}}\text{Tc}$ -MPD SPECT/CT
Υψηλότερη ακτινική επιβάρυνση

Σκελετική Απεικόνιση με $^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT

Συμπεράσματα

☐ Ανίχνευση Οστικών Μεταστάσεων

$^{18}\text{F-NaF}$ > $^{99\text{m}}\text{Tc-MPD}$ (υποεκτίμηση οστικής μεταστατικής νόσου)

$^{18}\text{F-NaF}$ PET/CT → modality of choice

$^{99\text{m}}\text{Tc-MPD}$ SPECT/CT

☐ Περιορισμοί

Καλοήθειες διαδικασίες → Αυξημένη πρόσληψη $^{18}\text{F-NaF}$

Πολύ μικρές λυτικές βλάβες (ΣΣ) → Απουσία προσλήψης

☐ $^{18}\text{F-FDG}$ & $^{18}\text{F-NaF}$

Συμπληρωματικό ρόλο

$^{18}\text{F-FDG}$ → μεταστατικές βλάβες στα μαλακά μόρια, έγκαιρη ανίχνευση μεταστάσεων στο μυελό, πρώτου αυτές προκαλέσουν οστική αντίδραση

$^{18}\text{F-NaF}$ → Οστικές μεταστάσεις όγκων με χαμηλή πρόσληψη $^{18}\text{F-FDG}$ (Ca Θυρεοειδούς, Ca Νεφρού)

